

## Recenzja

MARTIN NEBEL & GEORG PHILIPPI (red.). 2001. **Die Moose Baden-Württembergs. Band 2: Spezieller Teil (Bryophytina II, Schistostegales bis Hypnobryales)**. 529 str., 322 mapy, 159 wielobarwnych fotografii. Opr., format 17,3 × 24,5 cm. Verlag Eugen Ulmer, Stuttgart, Cena: nie podano. ISBN 3-8001-3530-2.

Drugi tom Flory mszaków Badenii-Wirtembergii<sup>1</sup> obejmuje pozostałe rodziny mchów ortotropowych, od *Schistostegaceae* do *Timmiaceae* w systemie Fleischera-Brotherusa, oraz wszystkie mchy plagiotropowe. W niektórych rodzinach z tej ostatniej grupy, np. w *Amblystegiaceae* dokonały się w ostatnich latach rewolucyjne zmiany klasyfikacyjne, ale autorzy omawianej Flory raczej pozostali wierni tradycyjnym ujęciom rodzajów, chociaż w kilku wypadkach akceptują niektóre rodzaje, które zostały wyróżnione w wyniku rozbitcia dużych rodzajów, takich jak np. *Drepanocladus* (Müll. Hal.) G. Roth. Z drugiej jednak strony prezentują bardzo szeroko ujęte rodzaje *Amblystegium* Schimp., *Cratoneuron* (Sull.) Spruce czy *Thuidium* Schimp. co w obecnych czasach należy już do dużej rzadkości, gdyż powszechną akceptację zyskały mniejsze, ale lepiej i dokładniej zdefiniowane rodzaje wydzielone z tych bardzo heterogenicznych jednostek.

Nazewnictwo gatunków jest na ogół bardzo poprawne i odpowiada bieżącym koncepcjom nomenklatorycznym. Na pewno właściwą nazwą dla *Rhynchostegium alopecuroides* (Brid.) A. J. E. Sm. jest *Rh. lusitanicum* (Schimp.) A. J. Sm., a *Mnium ambiguum* H. Müll. winno nazywać się *M. lycopodioides* Schwägr. *Rhodobryum spathulatum* (Hornsch.) Pócs nie jest z całą pewnością synonimem *Rh. ontariense* (Kindb.) Kindb., zaś w kilku nazwach rodzajowych, np. *Pseudo-calliegon* Loeske czy *Cyrto-hypnum* Hampe opuszczone zostały łączniki, co jest niedopuszczalne z punktu widzenia aktualnego Kodeksu Nomenklatury Botanicznej. Są to jednak drobne uchybienia, które nie mają wpływu na wysoką ocenę całego dzieła.

Wielką atrakcją i prawdziwą ozdobą tej Flory są liczne wielobarwne fotografie, ilustrujące wiele opisanych w niej gatunków. Są one wykonane z niebywałym artyzmem, a zarazem niezwykle realistycznie prezentują pokroje roślin, dzięki czemu wiele gatunków może być z łatwością zidentyfikowanych na ich podstawie.

Książka jest przykładem znakomicie opracowanej Flory lokalnej i może istotnie służyć za wzór dla tego typu regionalnych opracowań. Ze względu na swe walory naukowe, jak i artystyczne będzie ona prawdziwą ozdobą każdego księgozbioru, a kolekcjonerów fotograficznych atlasów briologicznych na pewno nie trzeba będzie zachęcać do zakupu tej pozycji, gdyż jest to jedna z lepszych książek tego typu jakie ukazały się w Europie. – RYSZARD OCHYRA, ul. Gołańska 15/25, PL-30-619 Kraków, Polska.

<sup>1</sup> Patrz recenzja R. Ochyry *Fragmenta Floristica et Geobotanica Polonica* 8: 301–302 (2001).